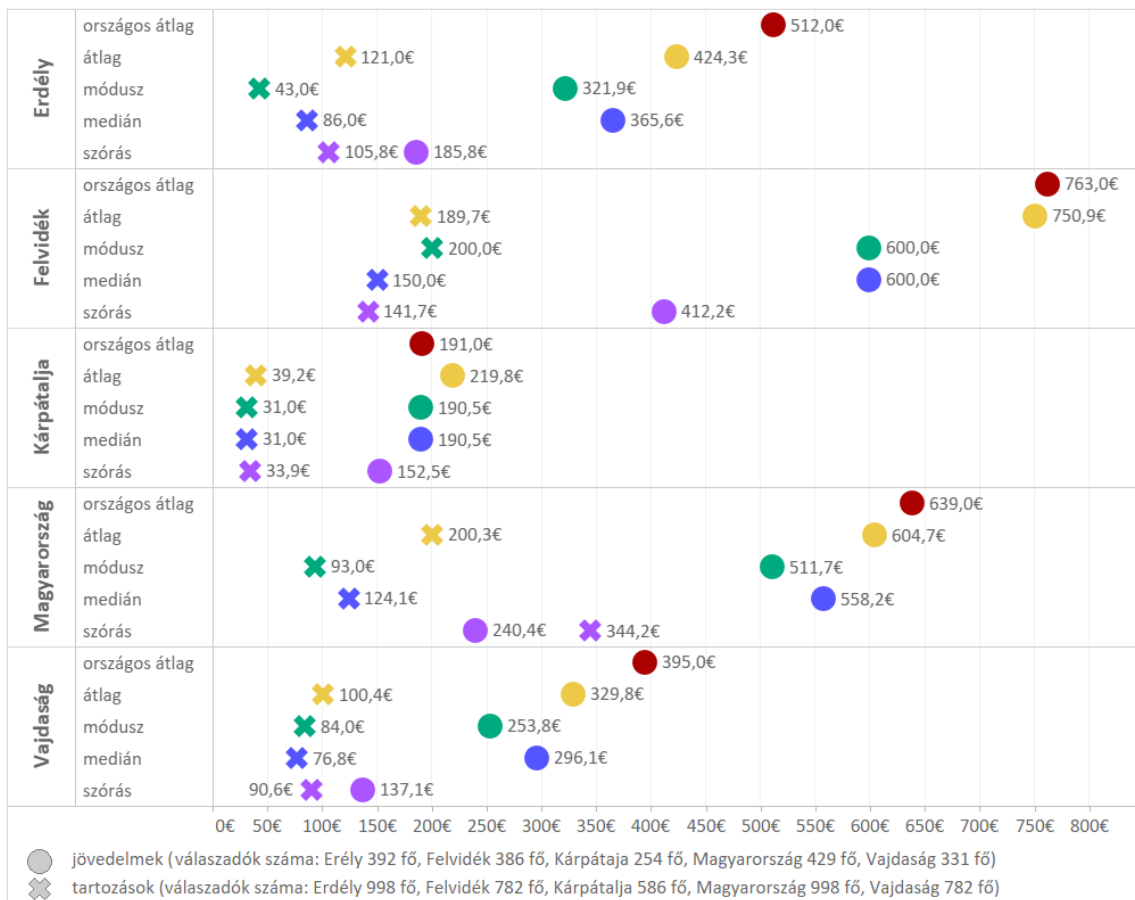

A KÁRPÁT-MEDENCEI MAGYARSÁG ÉLETMINŐSÉGÉNEK VIZSGÁLATA

Jelentős különbségek az egyes nemzetrészek anyagi helyzetében

A Nemzetstratégiai Kutatóintézet a Kárpát-medencei magyarok átfogó életminőség-vizsgálatát valósította meg 2018–2019-ben, amely lehetővé tette a különböző nemzetrészekben élő magyar közösségek összehasonlító helyzetfeltárását. Mindez egy nagymintás kérdőíves felmérésen alapult, 4200 magyar identitású, véletlen mintavételi eljárással kiválasztott személy válaszadásával. A kutatás az aktuális pénzügyi helyzettel kapcsolatos kérdéseket is tartalmazott, amelyek közül az alábbiakban a főfoglalkozásból származó jövedelmek, a banki tartozások értékei, valamint a megkérdezettek szubjektív anyagi helyzetével kapcsolatos kérdésekre adott válaszokat mutatjuk be.

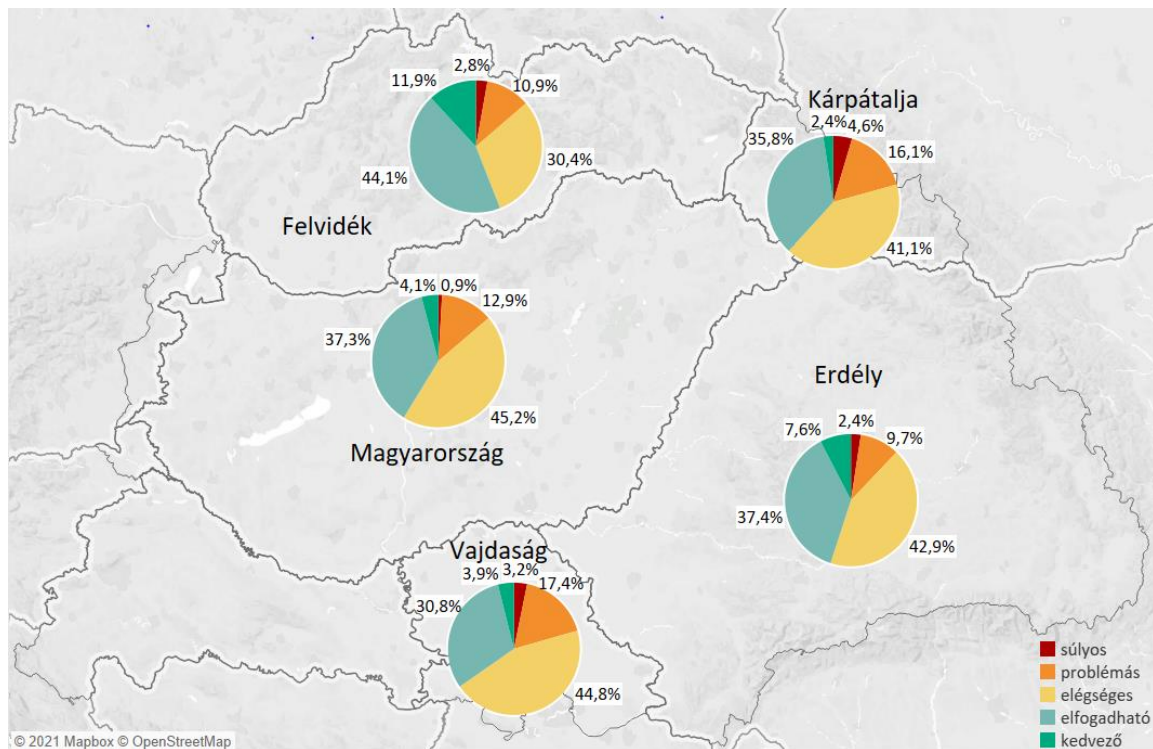

1. ábra: A főfoglalkozásból származó jövedelmek és a banki tartozások értékei

A főfoglalkozásból származó jövedelmek mértéke a felvidéki magyarok körében a legnagyobb, átlagosan 750 euró, egy átlagos erdélyi magyar 512 eurót keres, egy vajdasági magyar viszont már csak közel feleannyit (395 eurót), **míg egy Kárpátalján élő magyar negyedannyit (191 eurót) keres, mint egy felvidéki társa.** Ugyanakkor az is látható, hogy az alacsony jövedelmek mellett Kárpátalján legkisebbek a keresetek közötti különbségek. Fontos azonban kiemelni, hogy vásárlóerő-paritáson számolva az EU-s átlagárhoz viszonyítva ezek a bevételek „többet érnek” az egyes országok belső piacain, a régiók között pedig enyhén csökkennek a különbségek.

A pénzügyi helyzet alapvető ismérve az eladósodottság mértéke is. **A hitellel vagy kölcsönrel rendelkezők aránya a felvidéki magyarok között a legmagasabb**, a családok 33 százalékát érinti, ezt pedig a vajdasági magyarok követik 25 százalékkal. Ez az arány Magyarország esetében 19%, Erdélyben 15%, míg Kárpátalján egészen minimális, csupán 4%. Ugyanakkor **a tartozások jellemző törlesztőrészelete Magyarországon és a Felvidéken a legmagasabb**, 200 és 190 euró, amit a nagyobb különbséggel követ az erdélyi, illetve a vajdasági átlag 121 és 100 euróval. Kárpátalján nem csak a hitelekkel érintettek aránya alacsony, hanem az euróban kifejezett törlesztőrészeletek átlaga is alacsony összeget képvisel, 39 eurót. Kiemelhető, hogy minél nagyobb a hitelek átlagösszege, annál nagyobb a szórása is.

2. ábra: Szubjektív anyagi helyzettel kapcsolatos eloszlások
„Ön hogyan ítéli meg az anyagi helyzetét a szükségletekhez viszonyítva?”

Az anyagi helyzet szubjektív megítélése ugyan visszatükrözi a jövedelmek nemzetrészek közötti területi különbségeit, de a különbségek mértéke lényegesen kisebb (és a sorrend is

változik). Saját megítélésük szerint a legkedvezőbb anyagi helyzetben a Felvidéken élő magyarok vannak, 56%-uk állította azt magáról, hogy az anyagi helyzete kedvező vagy elfogadható. Erdélyben 45%, Magyarországon 41% válaszolta ezt a megkérdezettek közül. **Kárpátalján 38% érzi megfelelőnek az anyagi helyzetét, amely csak minimális különbséggel követi a magyarországi arányt, annak ellenére, hogy lényegesen kisebb jövedelemmel rendelkeznek.** Mindez arra világít rá, hogy a valós keresetek mértékén túl az anyagi helyzet megítélését legalább annyira megmagyarázza a differenciált érintkezés és a viszonylagos előny/lemaradás szubjektív érzése. Ezzel összecseng, hogy Erdélyben gondolják azt a legkisebb arányban, hogy anyagi gondokkal küdenének, pedig a jövedelmek itt sokkal alacsonyabbak, mint Magyarországon vagy a Felvidéken. Ez arra az összefüggésre is rámutat, hogy **az anyagi helyzettel való elégedettség nemcsak a jövedelmek nagyságával, hanem a jövedelmi egyenlőtlenségek kisebb mértékével is összefügg.**

Összességében elmondható, hogy a Kárpát-medencei magyarok pénzügyi helyzete igazodik a régiók között hagyományosan fennálló fejlettségi különbségekhez. Ugyanakkor az életkörülményeket vizsgálva az is kitűnik, hogy a földrajzi helyzetből következő meghatározottság mellett a **külhoni nemzetrészek esetében további tényezőként jelentkezik a többségi nemzettel szembeni hátrányos helyzet fennállása is.** Ez az átlagijövedelmek vonatkozásában, vagyis a magyarok körében mért alacsonyabb és a társadalom egészében mért magasabb kereseti átlagok tekintetében egyértelműen megmutatkozik. A kárpátaljai magyarok esetében ugyan némileg országos átlag feletti az átlagijövedelem, ám óvatos következtetésre int, hogy számos más tekintetben a régió az ország egyik legelmaradottabb térsége.

A kutatás eredményeinek további részleteiről és eredményeiről *Péti Márton, Csata Zsombor, Schwarz Gyöngyi és Borbély Mátyás: Hogy élnek a magyarok? A Kárpát-medencei magyarság életminőségének átfogó vizsgálata. Magyar Tudomány, 2021/06.* című tanulmányában olvashat.